

Konu ile İlgili ayet ve Hadis:

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَمِنْ دَعَاءٍ لَا يَسْمَعُ وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ
عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ

ÜLFET VE DUYARSIZLAŞMA

Değerli Mü'minler!

Hutbemiz Ülfet ve Duyarsızlaşma hakkındadır.

Ülfet ve Duyarsızlaşma; İnsanın bir şeye karşı alışkanlık peyda etmesi, sağında, solunda, önünde ve arkasında gördüğü, çok orijinal ve harika şeylere karşı, lâkayt ve alâkasız kalması demektir.

Duyarsızlık, şahsın iç âlemi itibariyle renk atıp matlaşması, etrafında olup biten olumsuzluklara kulak asmaması şeklinde kendini gösterir. Zaten iç dünyası itibariyle aşınıp karbonlaşan birisinin, dış dünyadaki olumsuzlukların farkına varması da düşünülemez.

Ülfet ve Duyarsızlaşma ile metafizik gerilimin kaybolması, aslında fitrat ve yaratılışımızın gereğidir. Nasıl vesvesenin gelmesi elimizde değilse, aynı şekilde, ülfete düşmemekte elimizde değildir. **Hususiyle imanda mertebe kat edememiş, kalbî ve ruhî hayatını gerçekleştirememiş kimselerin, bu fitrat kanunu ile**

karşılaşmaları her zaman olabilir....

Bu durum Kur'ân'ı Kerimde **olumsuz bir tavır** olarak dile getirilmektedir. "**Bâri**, kendilerine şiddetimiz geldiği vakit yalvarsaydılar, tövbe etseydiler! Fakat heyhât! Onların **kalpleri kaskatı olmuş**, şeytan da yapmakta oldukları mâsiyet ve günahları kendilerine süslemiş, cazip göstermişti." (*En'am 43*)

Efendimiz Aleyhissalâtü Ves-Selâm da; **Ürpermeyen kalpten...**, **sana sığınırım Allahım** diye dua ederek, bu tehlikeye dikkatlerimizi çekmiştir.

Duyarsızlık, fark edilmez veya tespitinde geç kalınırsa; teşhiste gecikme ölüm sebebidir. Hatta bu durumdaki insan, öldüğünün farkına bile varamaz! Hele bir de mesele umumiyet kesbetmiş ve toplumu oluşturan fertlerin çoğunluğu aynı hastalığa dûçâr kalmışsa artık iflâh olunmaz bir kerteye gelinmiş demektir. Böyle bir gidişin sonu da felakettir.

Duyarsızlık, uzun soluklu ve sinsî bir hastalıktır; seyri yavaş olduğu için çoğu zaman farkına bile varılamaz! Onun için hiç kimse, "**Bana bir şey olmaz!**" dememelidir; zîrâ bu söylemde hastalığın açık bir belirtisidir! **Tıpkı** havalandırılması iyi yapılamamış

toplantı salonlarında, salona geç giren birisinin hemen fark ettiği ağırlığı ve olumsuz kokuyu, içinde oldukları hâlde aynı mekânı uzun süre paylaşan kimselerin farkına varamamaları gibi. **İşte İnsanda**, içinde bulunduğu toplumun telâkkilerine zamanla alışır ve ilk günkü tepkisini çoğu zaman veremez hâle gelir. Benzeri bir durumla karşı karşıya kalmamak için, zaman zaman meseleye dışarıdan bakmak veya dışarıdan başka gözlere baktırmak gerekmektedir.

Kendini yenileyemeyenler, kendileri olarak kalamazlar. Hususiyle işin merkezini tutanlar ve bugün dünyanın her tarafına yayılanlar, gönüllerindeki heyecanlarını söndürmemeli, hatta **her daim hararetlerini aşklarını şevklerini daha da artıracak çareler** bulmalılar.

Önünde yeni alanlar açılan her hareket, muhatap olduğu kültürlerin istilâsıyla da karşı karşıyadır! Habeşistan'a hicret eden öncülerden **Ubeydullah İbn Cahş** örneği asla unutulmamalıdır. İbn Cahş, Efendimiz'in halaoğlu ve Ezvâc-ı Tâhirât'tan **Zeyneb Validemiz'in de kardeşidir. İlk Müslümanlardan biri olarak** Habeşistan'a hicret etmiştir. Fakat, hicret ettiği yerde durmuş ve aşkı şevki

sönmüştür; yani Mekke ile olan irtibatını kesmiş **ne Vahiy** ne de Efendimiz'den gelecek haberler onun için önem arz etmez hâle gelmiştir! Üstelik Habeşistan'da bulunan yol arkadaşlarıyla da yollarını ayırmış; **selâm ve sabahı keserek yalnızlığı tercih etmiştir**. Habîb-i Kibriyâ Efendimiz'in beyanlarına göre **yalnız kalanın arkadaşı Şeytan'dır**. (*Mâlik, Muvatta, İsti'zân 35; Ebû Dâvûd, Cihâd 79*)

Ve işte Ubeydullah İbn-i Cahş da, Şeytan'ın hedefi hâline gelmiş ve kendini içkiye vermiştir. Yine Fahr-i Kâinat Efendimiz'in beyanlarına göre içki, bütün kötülüklerin anasıdır (*Nesâî, Eşribe 44*) ve artık İbn Cahş, her türlü kötülüğün potansiyel hedefi hâline gelmiştir. Ve **çok geçmeden o, uğruna hicret ettiği düşünceyi terk etmiş ve yeni muhatap olduğu kültürün tesirinde kalıp onu benimseyerek din değiştirmiş ve ne acı ki bu hâl üzere Habeşistan'da vefat etmiştir**. (*İbn Abdi'l-Berr, İstîâb 3/877, 4/1844; İbn Hacer, İsbâbe 7/575*)

Hâdisenin mesajı açıktır; beslenme kaynaklarından uzaklaşanların, arkadaşlarıyla selâm ve sabahı kesip yalnızlığı tercih edenlerin ve belli periyotlarla bir araya gelip yeniden durum müzakeresi yapmayanların **ne**

kendileri olarak kalmaları ne de etraflarındakilere faydalı olmaları söz konusu değildir.

Sahabîlerden Hazreti Hanzala İbn Rebî, Efendimiz'in yanında duyduğu neşveyi başka zamanlarda duyamadığından ötürü kendisine نَافِقٌ حَنْظَلَةٌ “Hanzala münafık oldu!” diyor, nifaktan endişe ettiğini söylüyordu. Allah Resûlü Hanzalaya, “Nefsimi kudret elinde tutan Zât-ı Zülcelâl'e kalem olsun ki, siz, benim yanımdaki hâli dışarıda da devam ettirip o durumunuzu koruyabilerseniz, **melekler aranızda iner, yollarda sizinle musafaha eder kucaklaşırlardı.** Fakat ey Hanzala, **bazen öyle bazen böyle olması normaldir** (üç kere tekrarlar) bu, münafıklık değildir der. *(Müslim, Tevbe 12)*

Ülfet ve Duyarsızlaşmanın oluşabileceği alanlar nelerdir?

- Kur'an-ı Kerime karşı ülfet ve ünsiyet olabilir.
- İmana ve iman esaslarına karşı da ülfet söz konusudur.
- Düşünce ve **tasavvurdaki ülfet**, insanın davranışlarına ve ibadetlerine aksetmesi şeklinde olabilir.
- Beslenme kaynağı olan temel eserlere karşı ülfet olabilir.

e. Hizmetlere, vazifelerine, mefkuresine karşı **ülfet** “Yaşatma İdealinin” kaybolması olarak kendisini gösterebilir.

f. Helal ve haram hassasiyeti kaybolabilir.

Ülfet ve Duyarsızlaşmaya karşı tedbirler ve kurtulma yolları:

Ülfete karşı tedbir alma adına **akıbetimizden emin olmama, kendimizi kontrol etme, sorgulama** ve metafizik gerilimimizi muhafaza etme çok önemlidir.

Duyarsızlığın tedavisi adına; kollektif şuurdan ayrılmama ve beslenme kaynaklarından uzak kalmama esastır. **Dinî hizmetler, ülfete karşı önemli bir engeldir.** İnsan sürekli hizmetle meşgul olursa beklenmedik ilâhî desteğe mazhar olur ve hep canlı kalır. Bu manada bir gayreti olmayanın kim olursa olsun şeytanın vesvese ve hilelerine kapılıp, günahlarla vurulması her an muhtemel ve mukadderdir.

Okuyan, düşünen ve karşısına çıkan hayat kitabının her safhasını yeni yeni terkipler şeklinde gören, o terkiplerle irfan hayatına yeni yeni derinlikler kazandıran bir insan daima canlı yaşayacaktır. Düşünmeyen, araştırmayan, tefekkür etmeyen bir insan ise ülfetten kurtulamayacaktır.

Kalp ne zaman kayarsa kaysın, bu sahibi için bir hüsrân ve kayıptır. Fakat, **kaymanın en acısı hidayetten sonra olanıdır**. Hazreti Üstadın da ifade ettiği gibi, samimi ihlası kıran adam, ihlas kulesinin başından sukût eder ve ihtimal, gayet derin bir çukura düşer. Zira bir insan ne kadar ilâhî lütuflara mazhar kılınmışsa, içine düşeceği çukur da o ölçüde derin olur.

Hutbemizi duyarsızlığa karşı kuşatıcı bir dua olarak, çokça okumamız tavsiye edilen bir ayet ve Allah Resûlü'nün durmadan tekrar ettiği bir hadisle bitirelim.

رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

“Ey bizim kerîm Rabbimiz, bize hidâyet verdikten sonra kalplerimizi kaydırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz bağış bol olan vehhâb Sensin Sen!” (*Âli İmrân; 8.*)

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ “Ey kalpleri evirip çeviren Allah’ım! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.” (*Tirmizi, kader 7*)